

Elementi elektronike – AVGUST 2021 - REŠENJA

3.

Analizom kola s dobijaju se sledeće vrednosti jednosmernih struja

$$I_{R2} = 70 \text{ mA}, I_{D1} = 30 \text{ mA}, I_{R3} = 0 \text{ mA}, I_{D2} = 100 \text{ mA}.$$

Dinamičke otpornosti dioda su

$$r_{d1} = \frac{V_T}{I_{D1}} = 0.83 \Omega, r_{d2} = \frac{V_T}{I_{D2}} = 0.25 \Omega.$$

Analizom kola za male promenljive signale dobija se

$$v_{out} = v_g \frac{r_{d2} \parallel R_3}{R_1 + r_{d1} \parallel R_2 + r_{d2} \parallel R_3} = 0.0118 v_g,$$

te je ukupan napon na izlazu

$$v_{OUT} = 0.7 \text{ V} + 11.6 \text{ mV} \sin(\omega t).$$

4. a) Uz pretpostavku da tranzistor provodi u režimu zasićenja važi

$$V_{GS} = V_t + \sqrt{2I_D / k_n}.$$

Na osnovu slike 3.15.1 se može pisati

$$V_S = -V_{DD} + R_S I_D,$$

$$V_G = V_S + V_{GS},$$

$$V_G = \frac{R_{G1}}{R_{G1} + R_{G2}} V_{DD} + \frac{R_{G1}}{R_{G1} + R_{G2}} (-V_{DD}).$$

Korišćenjem prethodnih izraza i zamenom brojnih vrednosti dobija se

$$R_S = 5 \text{ k}\Omega.$$

b) Na slici 4.1 prikazano je ekvivalentno kolo za male signale. Za čvor D se može pisati

$$g_m v_{gs} + \frac{v_i - v_g}{r_i} + \frac{v_i}{R_D} = 0.$$

Sa slike se vidi da je

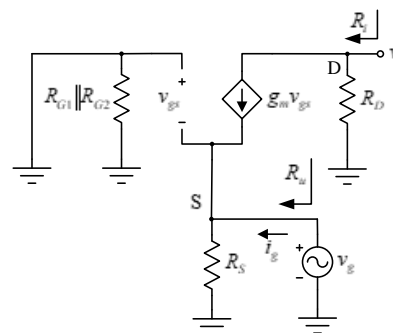
$$v_{gs} = -v_g.$$

Iz prehodna dva izraza dobija se

$$A_v = \frac{v_i}{v_g} = \frac{g_m + 1/r_i}{1/R_D + 1/r_i}.$$

Na osnovu kola sa slike 4.1. za čvor S može se pisati

$$-g_m v_{gs} + v_g/R_S + (v_g - v_p)/r_i - i_g = 0.$$

Slika 4.1.

Posle smene

$$v_{gs} = -v_g,$$

prethodna jednačina se transformiše u

$$g_m v_g + \frac{v_g}{R_S} + \frac{v_g - v_p}{r_i} - i_g = 0,$$

odakle sledi i izraz za ulaznu otpornost pojačavača

$$R_u = \frac{v_g}{i_g} = \frac{1}{g_m + 1/R_S + (1 - A_v)/r_i}.$$

Kratko spajanje priključaka pobudnog generator v_g dovodi do $v_{gs}=0$, te je i $g_m v_{gs}=0$, a izlazna otpornost je

$$R_i = R_D \parallel r_i.$$

Transkonduktansa tranzistora u mirnoj radnoj tački je

$$g_m = \sqrt{2k_n I_D} = 2 \text{ ms},$$

c) Traženi parametri pojačavača su

$$A_v = 7, R_u = 625 \Omega, R_i = 3.33 \text{ k}\Omega.$$

7. a) Na osnovu šeme zadatka možemo uočiti

$$v_{UOP}^- = v_U.$$

Izraz za napon na neinvertujućem priključku operacionog pojačavača ne može se napisati u opštoj formi, tako da se određuje pojedinačno za slučajeve pozitivog i negativnog zasićenja izlaza operacionog pojačavača. Ako je izlaz operacionog pojačavača u pozitivnom zasićenju

$$v_{IOP} = V_{CC} = 12 \text{ V},$$

tada je zener dioda D_Z u proboju i provodi dioda D_1 . Napon na izlazu komparatora v_I je visok

$$V_{OH} = V_{CC} = 12\text{V} .$$

Da bi izlaz operacionog pojačavača bio u pozitivnom zasićenju mora važiti

$$v_{UOP}^+ > v_U .$$

Ekvivalentna šema kada je na izlazu operacionog pojačavača visok naponski nivo prikazana je na slici 7.1. Korišćenjem ove slike određuje se napon neinvertujućeg ulaznog priključka operacionog pojačavača

$$v_{UOP}^+ = \frac{R_2}{R_1 + R_2} V_R + \frac{R_1}{R_1 + R_2} V_{CC} = \frac{1}{2} V_R + \frac{1}{2} V_{CC} = 7\text{V} .$$

Vrednost gornjeg praga diskriminacije komparatora je

$$V_{TH} = 7\text{V} .$$

Ako je izlaz operacionog pojačavača u negativnom zasićenju

$$v_{IOP} = -V_{CC} = -12\text{V} ,$$

tada Zener diode vodi kao obična diode dok je dioda D_1 isključena. Izlaz kola je jednak -0.7V a to je i nizak naponski nivo na izlazu

$$V_{OL} = -0.7\text{V} .$$

Da bi izlaz operacionog pojačavača bio u negativnom zasićenju mora važiti

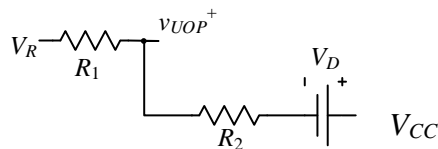
$$v_{UOP}^+ > v_U .$$

Ekvivalentna šema kola kada je izlaz operacionog pojačavača u negativnom zasićenju prikazana je na slici 7.2. Korišćenjem ove slike određuje se napon neinvertujućeg ulaznog priključka operacionog pojačavača

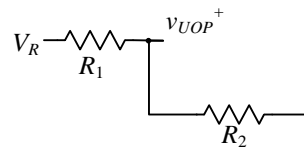
$$v_{UOP}^+ = V_R = 2\text{V} .$$

Vrednost donjeg praga diskriminacije komparatora je

$$V_{TL} = 2\text{V} .$$

Slika 7.1

Slika 7.2

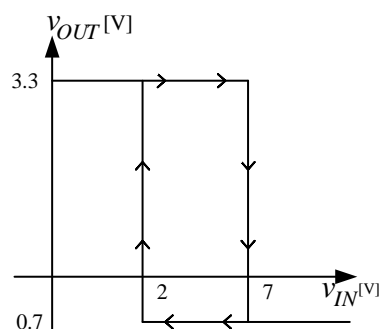
Karakteristika prenosa komparatora prikazana je na slici 7.3.

b) Centar histerezisa je

$$V_{TC} = \frac{V_{TL} + V_{TH}}{2} = \frac{\frac{1}{2}V_R + \frac{1}{2}V_{CC} + V_R}{2} = \frac{3V_R + V_Z}{4}.$$

Na osnovu uslova $V_{TC} = 0$ dobija se

$$V_R = -\frac{V_Z}{3} = -1.3V.$$

Slika 7.3

8. a)

x_3	x_2	x_1	x_0	y_3	y_2	y_1	y_0
0	0	0	0	0	0	1	0
0	0	0	1	0	0	1	1
0	0	1	0	0	1	0	0
0	0	1	1	0	1	0	1
0	1	0	0	0	0	0	0
0	1	0	1	0	0	0	1
0	1	1	0	0	1	1	0
0	1	1	1	0	1	1	1
1	0	0	0	0	1	1	1
1	0	0	1	0	1	1	0
1	0	1	0	1	0	0	1
1	0	1	1	1	0	0	0
1	1	0	0	0	1	0	1
1	1	0	1	0	1	0	0
1	1	1	0	1	0	1	1
1	1	1	1	1	0	1	0

x_3x_0	x_3x_2		
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	1	1
0	0	1	1

$$y_3 = x_3x_1$$

x_3x_0	x_3x_2		
0	0	1	1
0	0	1	1
1	1	0	0
1	1	0	0

$$y_2 = x_3\bar{x}_1 + x_1\bar{x}_3$$

x_3x_0	x_3x_2		
1	1	0	0
0	0	1	1
0	0	1	1
1	1	0	0

$$y_1 = x_2x_1 + \bar{x}_2\bar{x}_1$$

x_3x_0	x_3x_2		
0	1	1	0
0	1	1	0
1	0	0	1
1	0	0	1

$$y_0 = x_3\bar{x}_0 + x_0\bar{x}_3$$

b) $z = \overline{\overline{x_3x_2x_1} \cdot \overline{x_3x_2x_1} \cdot \overline{x_2x_1}}$

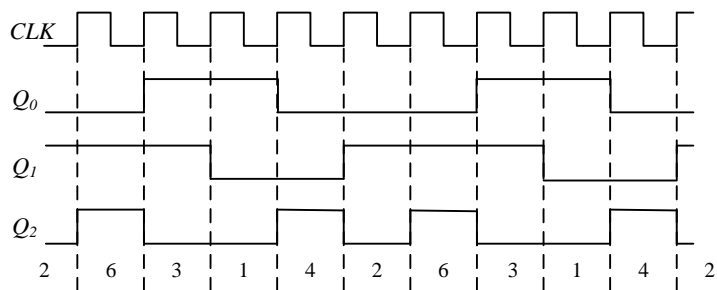
9. Za ulaze flipflova važi

$$J_0 = Q_1 \cdot Q_2, \quad K_0 = \bar{Q}_1,$$

$$J_1 = Q_2, \quad K_1 = Q_0,$$

$$J_2 = \bar{Q}_0 \cdot Q_1, \quad K_2 = 1.$$

Na osnovu gornjih relacija i zadatog početnog stanja brojača dolazi se do vremenskh dijagrama signala koji su prikazani na slici 9.1.

Slika 9.1

Sa vremenskih dijagrama izlaza mreže može se uočiti da se ciklus rada mreže ponavlja. Broj različitih stanja u jednom ciklusu je 5, što predstavlja moduo ili osnovu brojača.